

2512/2511

פרוטוקול מס' 14

ישיבת הועדה המשותפת (של ועדות החוקה חוק ומשפט ופנים ואיכות הסביבה) לענין שינוי הטיפול במקרי אונס שהתקיימה ביום ג' כא' באדר א' תשל"ח - 28.2.78, בשעה 12.30

נ כ ח ו :

חברי הועדה :

ש. אלוני - היו"ר
ח. אשל
מ. וירשובסקי
י. יצחקי
ק. כהנא
ש. שטרן-קטן

מוזמנים:

ג. בך - פרקליט המדינה
ד"ר ע. קפלן - לשכת עורכי-הדין
חנ"צ ר. יעקבי - משטרת ישראל
ד"ר מ. הורוויץ - משרד המשפטים
גב' י. קרפ - משרד המשפטים
גב' ל. שוקרון - משרד המשפטים
ד. גולדפרב - משרד המשפטים

מזכירת הועדה :

ר. מלחי

קצרנית:

ש. אלטרמן

סדר היום:

הצעת לשכת עורכי הדין - ד"ר ע. קפלן
עדות מסייעת - ד. גולדפרב

934

(נתקבל ביום 8.3.78)

היו"ר ש. אלוני:

אני פותחת את הישיבה. ד"ר עדנה קפלן תציב בפנינו את עמדת לשכת עורכי-הדין. בבקשה.

ע. קפלן:

הדבר הראשון שהוא מוסכם על דעתם כולם: הלשכה ממליצה כי דיוני בית המשפט בעבירות מין ייערכו בדלתיים סגורות ותקוה לענין זה הוראה מפורשת בחוק. החלטת הלשכה היא ללא סייגים.

דבר שני: אנחנו לא רואים מקום להמליץ על השתתפות שופט בהרכב שדן בעבירות מין.

היו"ר ש. אלוני:

האם ההצעה דלתיים סגורות נקודה. או דלתיים סגורות, אלא אם כן ימצא שופט סיבה אחרת?

י. קרפ:

תהיה סמכות לשופט להורות.

היו"ר ש. אלוני:

יש שלש אפשרויות: (1) דלתיים סגורות. (2) דלתיים סגורות אלא אם ימצא השופט להורות אחרת. (3) מתן סמכות לשופט בעניני מין להורות על דלתיים סגורות.

ע. קפלן:

ההצעה שלנו לא מתיחסת לשלש האלטרנטיבות, אלא יתנהלו בדלתיים סגורות באופן אבסולוטי. בענין שופט דובר על הנחיות פנימיות בתוך בית המשפט, אבל לא בתור הוראה מפורשת, ששופט חשב בדין בעבירות מין.

לענין הסיוע: הלשכה לא סוברת שיש להמליץ באופן חד-משמעי על ביטול דרישת הסיוע שנקבעה בפסיקה. יחד עם זה, אחנו ממליצים על הדברים הבאים: יש להשאיר את דרישת הסיוע במלואו לגבי עבירות מין בילדים, וזה בהתאם לחוק לתיקון דיני ראיות (הגנת ילדים) תשט"ו-1955. וזה על מנת לשמור על האיזון הדרוש בין טובת הילד שעדותו, לעיתים קרובות, העשויה 'שמש ראייה' ישירה נגד הנחשד, מובאת לבית המשפט מפי חוקר הנוער, לבין זכויות הנאשם לחקירת שתי וערב והתרשמות בלתי אמצעית של בית המשפט מעדות שכזו.

יש פס"ד על כך שהוא פס"ד מפתח, החומך בהשקפה. זה ערעור פלילי 192/56, יהודאי נגד היועץ המשפטי פד"י יא(1) עמוד 365 ועמוד 367: "הוראות החוק הג"ל בו חידש המחוקק כידוע הלכה בדיוני ראיות מתוך דאגה לשלומם הנפשי של הילד שהיה מעורב בעבירה נגד המוסר שלא יינזק עקב הופעתו כעד במשפט. אין להניח שברצותו להגן על שלום הילד רצה המחוקק בהחלשת אותן הערובות לזכות הנאשם האופיניות לסדר הדין הפלילי שלנו... כאשר באה עדות הילד בפני השופט מכלי שני באמצעות הדו"ח של חוקר הנוער, נשללת מן השופט ההתרשמות הבלתי אמצעית מהופעת העד ומאופן מתן עדותו ונשללת מן הנאשם הזכות לחקור את העד חקירת שתי וערב. חסרונות אלה בודאי לא נעלמו מעיני המחוקק ולפיכך הורה על דרישת הסיוע בסעיף 11. הנני גורס שהסעיו עליו מדובר כאן חייב להיות יותר מסיוע "טכני".

יש פס"ד אחר מפיו של השופט חיים כהן. ערעור פלילי 421/71, מימרן נגד מדינת ישראל, פד"י כו(2) עמוד 281, שבו הוא אומר: "החוק שלנו שונה מחוקי האומות, תוך שאר הדברים, בכך שהוא בא להגן על שלומם של ילדים שבגופם נעשה מעשה פשע מיני, והגנה זו חשובה בעיני המחוקק הישראלי אפילו מן ההגנה על הזכויות הדיוניות של הנאשם. עמוד 288: למעשה זוהי הגנת הקטין גם במחיר סיכון יכולת התביעה לתת הרשעה ולכן הסיוע הוא הרבה יותר מטכני, ולדעתך זה מוצדק סכל מקרה.

לדעת השופט רייפן במאמר שלו "עברייני מין, תגובות אישיות ובחינות חברתיות" ב"הפרקליט" טז', עמ' 321, הוא סובר כי החוק החדש הוכיח את יעילותו.

אפשר לראות פסקי-דין נוספים בנושא. ערעור פלילי 79/62, עתאמנה פד"י טז(4), עמוד 2821, וערעור פלילי 192/56 יהודאי פד"י כז(4) עמוד 365. אנחנו ממליצים על ביטול דרישת הסיוע לגבי זהות העברייין ובכך אנחנו בדעה שווה לדעת פרקליט המדינה הנכבד. יחד עם זה, אנחנו לא מוכנים לוותר על דרישת הסיוע באשר לעצם ביצוע המעשה והסכמת הקורבן.

ג. בך: את אומרת שמה שאני הצעתי לא צריך לחול על קטינים. לליברליזציה לגבי סיוע - גם אתם מסכימים.

ע. קפלן: כן. אנחנו ממליצים, כשם שהמליץ פרקליט המדינה על ביטול דרישת הסיוע לגבי זהות העברייין, לגבי דרישת הסיוע בקשר לעצם ביצוע המעשה והסכמת הקורבן, - לגבי שני האלמנטים האלה אנחנו לא מוכנים לוותר. אלה שני דברים שדורשים סיוע.

ג. בך: יש לפעמים שכל המעשה במחלוקת, שהוא אומר שלא היה מגע.

ע. קפלן: הלשכה רואה כצעד חשוב ביותר את הסעד, התמיכה והטיפול הניתנים לקורבן עבירת המין סמוך לביצוע העבירה ובמשך הזמן שלאחר מכן. הלשכה סבורה כי עדויותיהם של אותם גורמים טיפוליים שונים היוצרים מגע ישיר עם הקורבן, כאמור, יכולים להוות סיוע הולם ומותאם לשינויים המוצעים בועדה זו, הן לגבי חקירת הקורבן במשטרה והן לגבי הטיפוליים השונים במהלכה.

הלשכה סבורה כי המבחנים שהותוו בפסיקה לגבי מהות הסיוע רחבים דיים כדי לכלול אותן עדויות על מצבה הגופני והנפשי של קורבן עבירת המין כפי שיובאו על ידי עובדי הסעד והרופאים המטפלים.

אני רואה לנכון להביא בפני הועדה מספר פסקי-דין שליקטתי לצורך כך, ושיכולים להצביע על מידת הסיוע כפי שהתגבשה בפסיקה. פסקי הדין המובאים הם לא דווקא לפי סדר כרונולוגי. ערעור פלילי 224/63 בן-עמי, פד"י יח(3) עמ' 225. שם היה ענין של אבר מין בפי הטבעת. וחוסר סימני אלימות בפי הטבעת לא היוו סימן שלא התקיים בה המעשה. מצאו סיוע בהודאה שלו במשטרה. כי אם לא היה אומר כלום, שתיקתו לא היתה מהווה סיוע. אבל תגובתו שעשה בהסכמה - סיוע שאמנם עשה בה מה שעשה. לעצם המעשה המגונה בפה מצאו סיוע בכך שמסר לה מטפחת. היא אמרה שניגבה פיה וזו ראייה מסייעת לעדותה שהיה בפיה מה לנגב.

לענין חוסר הסכמה מצאו סיוע בשריטות, במצבה הנפשי ובעדות

רפואית.

על מצב גופני יש במוגלביםקי, פד"י טז(4) עמ' 2806, ערעור פלילי 556/76 פדידה פד"י כט(2). היו שנים שנאשמו באיננוס בנסיבות מחמירות. האחד התכחש לכל והיה צריך סיוע על קשר לעצם המעשה. השני הודה בבעילה, אך טען הסכמה. כאן הובא לידי ביטוי הכלל הידוע, שככל שהחזית ההכחשה יותר רחבה, כך אם היא תתמוטט בפירצה אחת - היא תגרוף אחריה את הכחשתו כולה של הנאשם. לגבי המערער השני - השריטות שהיו, המכות היוו סיוע שזה לא היה בהסכמה. ואילו המערער הראשון, עצם זה שהוכח ששיקר באמרו שלא ראה את המתלוננת היווה סיוע לגירסתה. וכאן נקבע שהשקר מהווה סיוע, כי הסיוע העקיף הנובע משקריו של הנאשם אינו חייב להשתרע לאורך כל החזית ומספיק אם הוא מתייחס לנקודות ממשיות הנוגעות לענין.

אחר כך בפס"ד מלחן פד"י כז(2) המכנסים הקרועים ליד

הרוכסן מחזקים סיוע שהוריד לה את מכנסיה בכוח.

בערעור פלילי 372/62 חמד, פד"י טז(4) עמ' 2894 מצאו סיוע במצבה הנפשית-רועדת, פוחדת. ונקבע שאין להבחין בין מצב גופני ונפשי חיצוני וכל מקרה ונסיבותיו הוא. ויתרה מכך, בערעור פלילי 40/73 סוני פד"י כז(2) עמוד 818 סיוע מספיק לאיננוס במראה חיצוני של האשה. אבל שיותר חשוב, שהלכה פסוקה היא שמראה חיצוני פלוס נפשי מהווה סיוע. וזה מקרה מיוחד, כי קודם היא הלכה לביתה והתנקה, כי הגעיל אותה.

הלכה להורים ולא סיפרה. וגם לחברה סיפרה רק טיפין טיפין. ודווקא כאן אמרו שהרשמים הנפשיים הקשים המשיכו להדריך את מנוחתה זמן ניכר לאחר המעשה.

זה חשוב. בעדות של ד"ר איזק מאיר נאמר שתקופה ארוכה היא מתנהגת באופן נורמלי.

היו"ר ש. אלוני:

התנהגות נורמלית לא אומרת שלא היה אונס. התנהגות של מצב נפשי קשה יכולה לשמש עדות.

ג. בך:

מתחשבים בהתנהגות נאשמת רק אם היא יכולה להיות סיוע. אם היא חוות ורועדת - זה יכול להיות סיוע. כאן הדברים על הגבול.

י. קרפ:

הגבול.

נשארת ההגדרה של כל מקרה ומקרה.

היו"ר ש. אלוני:

אחר-כך יש פסק-דין שדומה להצעתו של פרקליט המדינה הנכבד, ואני מתכוונת לערעור שירות המדינה (עש"מ) 73/2 פלוני, פד"י כח(1) 369. שם נקבע שעדות של מתלוננת אחת ביחס להתנהגות נאשם יכולה לשמש כסיוע לתלונת מתלוננת שניה, אם אין הרגשה שפעלו יחד בקשר להפליל.

ע. קפלן:

ערעור פלילי 479/65 מימון פד"י כ(2) עמ' 554. העובדה

שמצאו בשתן סם סינה, סיוע לכך שהישקו אותה.

אחר-כך שוב פעם בערעור פלילי 137/59 עמאש, פד"י יג(3), עמ' 1775 : סימני תפיסה ושפשוף בעור היוו סיוע. בערעור פלילי 267/72 בן - יאיר פד"י כז(1) עמ' 92 נקבע מה שנקבע עוד קודם, ככל שיריעת ההגנה מתקצרת דרישת הראיה המסייעת גוברת. ונקבע שראיית סיוע אינה חייבת אמנם להשתרע על כל השרשרת של מעשי העבירה, אך היא צריכה לחמוך בה באיזה נקודה ממשית. וכאן שוב פעם ראו סיוע במצב בגדים, מבצ נפשי וגופני וסימני מכות.

בערעור פלילי 332/65 אירסו פד"י יט(3) עמ' 698 - מעשה

מגונה בכוח. עדות של איש משטרה, שלש שעות אחרי המקרה, שראה סימנים על פניה. ושוב פעם מצב נפשי, פחד, התרגשות היותה סיוע.

אחר-כך ערעור פלילי 99/65, 147/65 שררי פד"י יט(2), עמ'

552, מעשה מגונה בכח, מצב נפשי, פחד והתרגשות, סימני שריטה על אחד הבחורים, התנהגות. הבריחה של המערער סיוע לא רק נגדו אלא נגד כולם שעשו זאת. אם כי בריחתו במשטרה לא ראו בה סיוע לעצם המעשה שהתלוננה.

פסק-דין ידוע מאד, שהוא כבר קלסיקה, ערעור פלילי 83/50

שולמן, פד"י ה(1) עמוד 174. פה היתה רק השאלה אם היא הסכימה להיבעל או לא, כי לא היתה מחלוקת שהיא נבעלה. זו עולה חדשה שנגדרה למקום שקט, ולא היה אפילו טעם לצעוק. שוב נקבע משהו כזה: "קבולנתה של נערה, קורבן אינוס מתקבלת במשפט לא כהוכחת העובדות האמורות בה ואשר היא הנערה מתאוננת עליהן, ולא כהוכחת חלק מהמעשה עצמו" "ראס גסטא", אלא כהוכחת העקביות של המתלוננת והתאמתה שבין התנהגותה סמוך לשעת המעשה לבין הסיפור אשר היא מספרת מעל דוכן העדים. לשון אחרת, העובדה שהאשה קרבן הפשע התלוננה בהזדמנות הראשונה שבאה לידה עשויה להורות כי היא לא הסכימה שיעשו בה את המעשה שהיא מתלוננת עליו ולשם כך, ורק לשם כך, מותר לקחת את קובלנתה כהוכחה, אך קובלנתה זו אינה משמשת הוכחה ואף לא סיוע להוכחה כי בכלל בוצע פשע אינוס בגופה, או כי הגבר הנזכר בה בקובלנה הוא שביצע את הפשע". אבל כאן מצאו סיוע בשריטות, סימנים כחולים, מכנסעים קרועים והתנהגות המערער שאמר לנהג המונית: "אל תשים לב לשטויות שהיא תגיד לך". מה פתאום הוא צריך להגיד?

אחר-כך אותו דבר בערעור 67/61 פד"י טו (3) עמ' 1345, לוי. גם כן שריטות על הפנים, על המצח מצפרניים וחוות דעת רפואית על מימצאי זרע.

יש פסק-דין מאד מעניין בערעור פלילי 128/52, שוילי, פד"י ז (1) עמ' 438. מעשה סדום בתייר מצרפת. מצאו סיוע בקפיצה שברח התייר מהחלון, בתחנות ובמכות. שם הגירסה של המערער היתה גירסה מכחישה בכלל. ולכן, שוב פעם, זה "סידר את המערער" - ההכחשה הטוטלית שלו. אפשר היה יותר בקלות לתפוס אותו בנקודות ההולמות.

ללא כל ספק, היום לפי הפסיקה עדות אדם שראה בסמוך למעשה על מצב גופני ונפשי מהווה סיוע.

עדות של שותף לדבר עבירה יכולה להוות סיוע. וזה בערעור פלילי 601/72 מלחן פד"י כז (2), עמ' 554. אין כאן חשש שינסה לגולל אשמה על שותפו כאשר העדות הראשית היא של המתלוננת. חשוב לומר שהיום לפי התיקון משנת 1976 לחוק סדר הדין הפלילי 1965 לפי סעיף 145(א) הימנעות נאשם מלהעיד מהווה סיוע.

לפי הפסיקה בפדידה 556/74 פד"י פט (2) שקרי נאשם מחוץ לבית המשפט יכולים להוות סיוע בהתקיים ארבעה כללים שנמנו שם.

הלשכה סבורה ומביעה אי תמיכה בהשקפה כי בהיעדר סיוע לעבירה מינית ניתן יהא להרשיע הנאשם על סמך עדות ללא סיוע בעבירת תקיפה. בכך מצטרפת הלשכה לעמדת בית המשפט העליון, כפי שנקבעה בפסיקה מתמשכת בדעת רוב. לדעת הלשכה הרשעת נאשם בעבירת תקיפה, כאמור, נראית כעקיפת הצורך בסיוע אשר הלשכה אינה מוכנה לוותר על דרישתו.

כאן רציתי להרחיב את הדיבור ולומר שלמעשה "עבירה מינית" שלגביה יש צורך בסיוע אין בחוק הגדרה מהי. בערעור 62/59 גמאל, פד"י יג (1) עמ' 692 נקבע שלא הפעולה המינית דורשת סיוע אלא העבירה המינית. השאלה שמתעוררת בהחלפת הרשעה בעבירה מינית לעבירה פחותה ממנה, תחילתה בפסק-דין של יעקובוביץ. ערעור פלילי 125/50 פד"י ו' עמ' 514. שם נאמר שהעובדה שבוצע שם רצח, כאשר קדם לו אונס של הבחורה, אין בה כדי להפוך את עבירת הרצח לעבירה מינית. ולא היה שום צורך בסיוע.

לאור זה באו שני פסקי דין, ערעור פלילי 153/56, מורמי נגד היועץ המשפטי, פד"י י' עמ' 1743. וערעור פלילי 243/60, עזרה נגד היועץ המשפטי, פד"י יד' עמ' 2349. שם הפחיתו מעבירה מינית לעבירת תקיפה ונאמר כי הכוונה לבצע פשע מהסוג של מעשה סדום אין בה כדי להפוך את העבירה של תקיפה לפי סעיף 251(א) לפח"פ לעבירה מינית המצריכה סיוע לעדות המתלונן.

ההלכה הזאת נהפכה על פיה לשני פסקי-דין חשובים מאד. הראשון מהם הוא ערעור פלילי 207/62 סעדיה פד"י ט"ז (4), עמ' 1860. שם אמר כבוד השופט זילבר ז"ל "לי נראה כי שינוי השם של מעשה מגונה אינו סגולה לפטור אותו מעולה של העדות המסייעת.... ואם כך הדבר, ואם נאמר כי אחרי החלפת השם מעשה מגונה לתקיפה אפשר יהיה להרשיע את הנאשם על פי העדות היחידה של המתלוננת - מה הועילו חכמים בתקנתם ואיזה בטיחות תהיה בדרישת הסיוע בעבירות מיניות".

בדעת מיעוט קבע השופט חיים כהן כי "התקיפה נשארת תקיפה יהא אשר יהא המניע לביצועה, ואף אם נתעלם מאופיה המיני." ולכן לדעתו ניתן להרשיע ללא סיוע בעבירה שמשוללת אלמנטים מיניים.

פסק הדין הזה קיבל אישור נוסף בערעור פלילי 76/63, 134/63 בן-חמו נגד היועץ המשפטי ובניה, פד"י יז (4) עמ' 2860.

היו"ר ש. אלוני: זו אחת ההמלצות שנותנים להרבה נשים שיגידו שתקפו אותן.

ע. קפלן: דעת הרוב של השופטים לנדאו, זילבר והלוי נגד דעת מיעוט של השופטים חיים כהן ומני. שם השופט לנדאו אומר שאין להרשות לגבי אותה מסכת עובדות שינוי סעיף באישום לעבירה קלה ביותר "בלתי מינית"

רק מחוסר סיוע. השופט הלוי במקרה זה קובע שיש להתיחס לזו פשוט מאד : או שבוצעה העבירה המיוחסת או לא. אם בוצעה - יש צורך, אם לא - הוא זכאי.

היו"ר ש. אלוני: זה למעשה פסק דין המביא למסקנה לבטל את הסיוע ולא להיפך.

אם היא אומרת תקיפה, מפני שזה היא יש צורך בסיוע. אם

זה הוא - אין צורך בסיוע.

ג. בך: כאשר הוא נחקף על ידי בחורה על רקע מיני? כאשר הוא נחקף, זה על רקע אחר. אינני זוכר מקרים שגבר מתלונן

שאשה תקפה אותו.

גבר תקף אותו.

היו"ר ש. אלוני:

ג. בך: אז יש צורך בסיוע. אם מראש התלונה על תקיפה מפני שרצה לשדוד - אז אין צורך בסיוע. אף תקף אותה וניסה לעשות

מעשה מגונה - יש צורך בסיוע.

הלכתי ברחוב והוא תקף אותי והתעלל בי.

היו"ר ש. אלוני:

ג. בך: זו תקיפה רגילה. זו סיטואציה נדירה. בדרך כלל אשה מתלוננת על עבירה מינית. ההנמקה הזאת מאד מאד סבירה. זה היה הופך לפיקציה : האשה אומרת שהוא ניסה לתקוף תקיפה מינית. להרשיע במעשה מגונה בכח אני לא יכול לסמוך במידה מספקת, אבל להרשיע בתקיפה אני יכול.

היו"ר ש. אלוני: כדי שאפשר יהיה להביא את הנאשם לדין, גם היא וגם המשטרה מחליטים להגיש על תקיפה. לגבי זהותו - לא מתעוררת בעיה. כל אונס ברוטלי משאיר סימן כל שהוא.

ש. שטרן-קסטן: באיזה מקום אנחנו נותנים יד למשהו שאנחנו רוצים לשמור עליו מאיזה שהם אי דיוקים או סילופים.

היו"ר ש. אלוני: חילוקי הדיעות הם כמו לגבי שוחד. יש זכות לשופט להגיע בכוחות עצמו למסקנה למעלה מכל ספק שהאיש אשם,

כלי סיוע. אנחנו אומרים שגם פה.

אז צריך לבטל סיוע.

ק. כהנא:

היו"ר ש. אלוני: אני אומרת שזה מחזק את העמדה של החברים הסבורים שצריך לבטל סיוע.

ע. קפלן: אם התפרץ לבית וביצע אינוס, זה לא עושה את ההתפרצות לעבירה מינית. אבל לא להפוך את זה בגלל זה לעבירה פחותה יותר. היה מקרה מעניין ב-1955, ערעור 139/55 כליפה נגד היועץ המשפטי, עמ' 1287. זיכו אדם מאונס, אבל העמידו אותו אחר-כך על עדות שקר. בית המשפט העליון עמד על הדרישה לענין הסיוע, כדי שלא יוכל להימלט בעקיפין על ידי הצגתו באישום אחר. אפילו אי אפשר היה להימלט מהדרישה של סיוע על ידי הבאתו באשמה אחרת.

למעשה, אם מותר לי רק לסכם את הדברים ולומר דברים שכבר נאמרו כאן. גם השופט אבנאור במאמרה "סיוע בעבירות מין על שום מה?" הפרקליט כ'ו עמוד 79, שוללת הצורך בסיוע. זה חשש של טעם דתי שמטיל אופי מפוקפק בעושה, זה יוצא מהכלל בראיות. מדוע שאפשר יהיה לעשות את זה בשוחד ואי אפשר בעבירות מין. יש יריבות

לא פורמלית בין קורבן לנאשם ודרישת הסיוע לכן מגינה על הנאשם ופוגעת בקורבן.

גם מאמר של ד"ר סיבה, שהובא על ידי פרקליט המדינה הנכבד, תומך באותה השקפה. יש מאמר של אחת מלוחמת שיוון הזכויות בארצות הברית ג'רמן גריר. היא אומרת: המליה פיתוי היא בת ארבע אותיות, וגבר צריך להיות ביש בזל כדי להפסיד במשפט. היא מגנה את כל הצורך בענין הזה של סיוע.

יחד עם זה ברור שגם באנגליה עדיין יש צורך באזהרה. וגם הדו"ח מס' 17 של ועדת הרפורמה מציע דרישת סיוע לגבי ילדים. גלנויל ויליאם הוא בעד ביטול סיוע בעבירות מין בכלל, ללא הבחנה בין אם מדובר בילדים או בבוגרים.

עכשיו לענין אחר: היה ויכוח רציני בלשכה לגבי אפשרות ביטול יסוד החדירה הדרוש לקיום עבירת אינוס, בהבדל מעבירת מעשה מגונה. הלשכה שקלה ביטול סעיפים 152(1)(א) ו-(ב) ו-(2), וסעיפים 157, 158. במקומם שקלה הלשכה קביעת סעיף אחד כולל בשם "עבירת מין בכפיה", אשר הלשון של הסעיף תהא זהה ללשון סעיף 177 הדין במעשה מגונה בכח, אך העונש הצפוי היה מוגדל במקרה כזה ל-14 שנות מאסר כמו באינוס היום. יחד עם זאת, עקב התנגדות חריפה ההצעה הזאת הוסרה ובמקומה מועלית ההצעה הבאה.

הלשכה ממליצה כי בסעיף 152(1) ובסעיף 345 חליפו בחוק החדש יובאו השינויים הבאים: במקום "הבועל אשה שאינה אשתו נגד רצונה תוך שימוש בכח וכו'... יבוא הסעיף הבא: הבועל אשה שלא כחוק, כדרכה או שלא כדרכה, נגד רצונה וכו' דינו מאסר 14 שנים.

בכך מעונינת הלשכה להשיג שתי מטרות: (א) הרחבת מושג החדירה. הדרישה לקיום עבירת אינוס גם לחדירה המעוררת השפלה ובזיון בגופה של אשה שלא בדרך הטבע ושלא בהסכמתה, והכוונה - לחדירה אורלית וחדירה אנלית.

(ב) הלשכה מעונינת בקיום עבירת אינוס באשה על ידי בעלה בנסיבות שמוכרות היום על פי החוק הישן והטוב מבחינה זו.

היה פסק דין שפרקליט המדינה הזכיר, פסק-דין בלעלי. שם אמר השופט לגבי ענין החדירה, שחזקה על האשה שהיא יודעת מה היה ואין צורך לחקור אותה. אבל יסוד החקירה כדרוש גם לפי כבוד השופט לנדוא נשאר כדבר מאד חשוב.

י. קרפ: החוק יורש. השאלה היתה לגבי צורת החקירה ולא הצורך בחקירה.

ע. קפלן: השופט חיים כהן חמתו יצאה מאד על הענין הזה. הוא קורא לזה "החדירה שחדרה אלינו מהחוק האנגלי.

היו"ר ש. אלוני: "שאינה אשתו" - יש לכם הצעה לבטל?

י. קרפ: כן.

ע. קפלן: הבאתי את פסק הדין של השופט הלוי אשר אמר שאין אשה שבויה ביד בעלה. מצאתי לזה תימוכין בדין העברי. גם בדין העברי נאמר שאם הבעל מאוס על אשתו, הרי זו אמתלה מבוררת ואינה מפסדת מזונותיה וכתובתה. לכל היותר אם היא מסרבת להיבעל ואין לה אמתלה מבוררת, הסנקציה נגדה היא ממונית, אבל היא לא חייבת להיבעל. ומדוע? אין אשה יהודיה גחשבת לשבויה החייבת להיבעל על השנוא עליה.

מצאתי אסמכתאות בהרמ"ב בס' משנה תורה, הילכות נשים, אישות פרק יד' סעיף (ח) וגם בהילכות אישות ט"ו סעיף (יט) : צו חכמים שיהא מכבדה יותר מגופה ואוהבה כגופו. ובשולחן ערוך עבן העזר הילכות אישות כה' " ולא יבעול אלא מרצונה ואם אינה מרוצה - ימיסנה עד שתתרחצה".

חוץ מזה יש גם פסק-דין אחד ויחיד במדינת ישראל שבו היה מקרה של חטיפת נערה פחות מט"ז לצורך קידושין, כפי שמקובל אצל הבדואים. ושם התעוררה שאלה מאד מענינית, אם בוצע בה אינוס, כאשר דעת בית המשפט היתה שם שאם היא היתה אשתו לא יכולה היתה להתבצע עבירת אינוס. במקרה הזה רק הוברר שעוד קודם לחטיפתה היא הושאה על ידי אביה לאדם אחר לא בעל אותה עקב הסכם מיוחד, כי היא עוד היתה קטינה. אבל נאמר על ידי בית המשפט מפי כבוד השופט הלוי, וזה מה שנקבע אגב אורחה, כי זה לא לצורך הענין, שלא יתכן לומר שאפשר לבעול אשה כנגד רצונה, רק בגלל זה שהיא נשואה לגבר ואין אשה משולה לשבויה.

מפי כבוד השופט אגרנט שלא ירד לעצם הסוגיה המיוחדת הזאת נאמר שגם באנגליה יש מצבים, שלמרות שבדרך כלל אין עבירת אינוס בין בעל לאשתו, יש מצבים שבהם כמו למשל במקרה של סמריה או מצב שחדלו היחסים הטובים בין בני הזוג, יכולה להיות עבירת אינוס.

מה שחשוב לציין הוא, שהביטוי "שלא כחוק" בסעיף 152(1)

פורש כחוק האישי של המתלוננת.

אם הוא משלם לה מזונות - זה חל?

ר. מלחי:

בכל מקרה הוא לא רשאי לבעול אותה נגד רצונה.

ע. קפלן:

החלק השני דן מתי כופין אותו לתת גט ומתי אין כופין אותו. אבל בכל מקרה אסור לו לבעול אותה נגד רצונה.

היו"ר ש. אלוני:

המצב כאן יותר מסובך ואנחנו מתכווננים להגיש תזכיר מפורט בנושא.

י. קרפ:

מה ההצעה שלכם?

היו"ר ש. אלוני:

אנחנו אומרים : הבעול אשה שלא כחוק, כדרכה או שלא כדרכה, נגד רצונה דינו מאסר 14 שנים.

ע. קפלן:

דבר אחר: אנחנו מצטרפים לדעתו של פרקליט המדינה הנכבדה לגבי הגדלת הענישה בעבירות מין. הלשכה באופן מפורש מתנגדת לקביעת עונש מינימום בעבירות מין. פסק הדין האחרון שיצא בענין מפי כבוד השופט שמגר מאשר הנחה זו.

לשכת עורכי הדין מביאה לתשומת ליבה של הועדה, כי במידה ותסתמן במהלך דיוני הועדה תמיכה חזקה לביטול יסוד החדירה והכרה בעבירת אינוס באשה על ידי בעלה, אף ללא הגבלת לשון סעיף 125 לחוק, הועדה תשקול זימון מיוחד של ועדת חקיקה לדיון נוסף וסופי לגיבוש עמדה. ובכלל הלשכה חושב שאם יתעוררו תוך כדי הדיון עוד בעיות משפטיות וירצו לדעת את חוות דעתה של הלשכה, הלשכה תשמח להביא את דעתה.

היו"ר ש. אלוני: אנחנו עוררנו את המחשבה שמעשה נסיון לאונס שיש בו כל האלמנטים של אונס, דינו כדין אונס. עו"ד טוניק אמר לי שעקרונית הם מוכנים ללכת לענין זה. לחלק לשני חלקים: אונס או מעשה מגונה בכח-אותה רמת שפלות. ודרגה יותר נמוכה על דברים שאינם כל כך ברוטליים.

... 9 ...

ג. בר:

אני הייתי מעדיף להחמיר בדין נסיון לאונס ולהשאיר פער. מאז הישיבה הקודמת היתה לי הזדמנות לדבר עם שר המשפטים ופרקליטי המחוזות, ויש אחדות דעים בענין זה. באופן יום-יומי, אם זה יבוטל, פירוש הדבר שלש-ארבע שנים מאסר פחות. עם הסצנריו שהתביעה אז לא תצטרך יותר להוכיח, וזה הרבה יותר נעים לתובע. ואז יבוא הנאשם, כאשר יגיע תורו, ויגיד שברגע האחרון הוא נרתע מהמעשה ולא השלים את המעשה. ואז השופט לא יתן לו אותם עונשים שאנחנו מעונינים בהם. אנחנו אל המתלוננות לא שואלים על זה, אנחנו אומרים שהיתה תקיפה ואנחנו עוברים בשתיקה. אחר-כך מגיע תורו ואיננו יכולים להוכיח.

י. קרפ:

אם הם בעל ואשה, הלשכה מטכימה לכלול בהגדרה?

ע. קפלן:

כן.

ג. בר:

במקום אונס רגיל, גם חדירה?

ע. קפלן:

היום יש בהצעה "הבועל אשה שאינה אשתו".

היו"ר ש. אלוני:

הבועל אשה שלא כחוק, כדרכה או שלא כדרכה?

ע. קפלן:

כן. הלשכה אינה רואה מקום לקביעת עונש מינימום.

היו"ר ש. אלוני:

פסק הדין האחרון של שמגר הוא תוספת חיזוק.

ע. קפלן:

אנחנו מצטרפים להגדלת העונש. למשל, בענין של נערה - בסעיף 155 קבוע 5 שנים, אנחנו ממליצים שהעונש יוגדל. אנחנו

מגדילים בגלל האפוסטרופות.

בענין מעשה מגונה בכח - אנחנו מציעים הגדלת העונש. בחוק הישן יש עונש פי שנים גדול כאשר זה מבוצע במכשיר.

אלה ההמלצות שלנו. אנחנו משאירים את הענין פתוח, אם תרצו להעלות עוד משהו - נוכל להתכנס.

היו"ר ש. אלוני:

פרקליט המדינה הציע לחלק את רמת העונשים בין מעשה אינוס בכוגרת ובקטינה. מר גולדפרב, בבקשה.

ד. גולדפרב:

אני ביקשתי מיהודית קרפ לראות מה ההתפתחויות במשפט בקשר לאונס, במיוחד באמריקה ובאנגליה, אשר ירשו את אותה מערכת שיש לנו. ברור שיש התפתחויות גדולות.

הדוגמא הקלטית היא של חוק שבא להגן על ערכים ולא מצליח להגן על נשים. על כן באו באמריקה ובאנגליה לחידושים בכמה תחומים, גם במהות החוק, גם בדיני ראיות ופרוצדורה וגם בקשר לעונשים.

נתחיל עם החוק עצמו - מהות העבירה. ההתפתחויות כאן הן די מענינות. יש שתי התפתחויות: קודם כל יש הרחבת ההגדרה של העבירה, הגדרת המשמעות של המלה אונס. רוצים להגיע למצב חדש, שאין בו כל ההדים שיש למעלה אונס. חלק ממה שעדנה אמרה, אבל יש יותר מזה בחוקים החדשים ביותר. למשל, ההכרה שההשפלה היא לא פחות גדולה כאשר יש נסיון או מכניסים את אבר המין לטבעת או לפה. נוסף לזה, אם מכניסים משהו אחר, גוף זר לוגינה שלה. לכן הנטייה היא להרחיב את עבירת האונס בכל החומרה לכל מעשה שהוא עושה, שהוא מכניס את אבר המין אצלה בפה או על פי הטבעת או הוגינה, או שהוא מכניס משהו זר לפי סעיף 152(1). זה רק "דרכה". אבל לפי סעיף 2 לסעיף זה בעברית כתוב "השוכב גבר משכב אשה".

היו"ר ש. אלוני:

יש הצעה בכנסת לבטל.

ד. גולדפרב: סעיף 152(1)(ב) לפי הנוסח האנגלי האורגינלי הוא הקובע, עד שיתקבל הנוסח החדש. זה לא כולל הכנסת אבר המין לפה. זה משהו לא פחות אכזרי ומשפיל, וראוי לאותה חומרה.

ג. בר: לפי כל זה יוצא שאז יש צורך בחדירה.

ד. גולדפרב: למשל במישיגן יש שני סוגי עבירות: (1) חדירה מינית שכוללת את כל הדברים האלה, אבל זו חדירה. (2) מגע מיני בכפייה. זה מעשה מגונה בכוח. זה הדבר הראשון שרצייתי להראות - הרחבת ההגדרה של חדירה. זה לא רק "כדרכה", אלא כל חומרת העונש יכולה לחול כאן.

היו"ר ש. אלוני: פה צריך להוסיף עוד הגדרה גם לגוף זר.

ד. גולדפרב: הדבר השני, המתנגד להצעה של הלשכה, שיהיו דרגות באונס ויש סיבות לכך. קודם כל יש הרגשה שכל זמן שיש לפי החוק עבירה אחת והיא די חמורה, אז יש ביטול של הסעיף הזה במקרים שדי משוכנעים שקרה משהו, אבל זה לא מתאים לחומרה שהחוק מתיחס אליה. במדינת מישיגן יש חדירה מינית ומגע מיני. ולפיכך יש הרמה השפוטה והרמה עם נסיבות מחמירות. נסיבות מחמירות - קבוצתי, עם נשק, עם גורם חבלה בגוף, אם היא לא נלוותה אליו מרצונה. ויש עוד דוגמאות.

היו"ר ש. אלוני: זה ישנו אצלנו ב-154.

י. קרפ: זה מקביל לשני אלמנטים, של קיבוצי ושל שימוש בכוח.

ד. גולדפרב: העבירה החמורה ביותר - חדירה מינית עם נסיבות מחמירות. רמה נמוכה - חדירה מינית בלי נסיבות מחמירות, אשר שווה בחומרתה עם מגע מיני עם נסיבות מחמירות. הרמה הנמוכה - מגע מיני בלי נסיבות מחמירות.

היו"ר ש. אלוני: מה שאצלנו מוגדר כמעשה מגונה בכוח.

ד. גולדפרב: נסיון לאונס ומעשה מגונה בכוח. נסיון לאונס כאשר רצה לאונס. מעשה מגונה בכוח - כל מעשה אחר. זה די חמור להעמיד אדם על תקיפה מינית, שגם כוללת אינוס על משהו שלא הגיע לזה.

אלה שתי ההתפתחויות הגדולות בקשר להגדרת העבירה. נוסף לזה יש גם רצון בכמה מדינות לבטל את האיסור המסורתי להעמיד את הבעל לדין על אונס של אשתו. יש כאן כמה עמדות. הקיצונית ביותר שעוד לא נתקבלה באמריקה, אבל באוסטרליה כן נתקבלה - בכל מקרה שבעל אונס את אשתו, ולולא היה בעלה היו מעמידים אותו לדין - יש להעמיד אותו.

באמריקה הנטיה להעמיד אותו לדין כאשר יש הפרדה פורמלית בין שני בני הזוג. זה תלוי במערכת הגירושין.

ש. שטרן-קטן: גם אם יש סימנים של כוח?

ד. גולדפרב: אפילו כאשר עוד חיים ביחד. אם רואים שזה היה מתאים לאונס בנסיבות מחמירות - יכול להיות שרוצים להעמיד אותו לדין. זו שאלה אחרת. אם השתמש בנשק או חבלה או היו איתו שותפים - העובדה שהם בעל ואשה אינה מונעת את ההאשמה. יש נטיה לבטל את הקומון לאו, האוסר על העמדת הבעל לדין על אינוס אשתו.

דבר נוסף שמעורר בעיה וגם בארץ אנחנו רואים אותו כדבר רציני: שם המלים "נגד רצונה ותוך שימוש בכוח" גרמו למצב כזה שהם התבוננו בהתנהגות שלה כדי להיווכח שהיא התנגדה עד הרגע האחרון, או התנגדה בצורה ברורה. בזמן האחרון היתה לזה התנגדות, מפני שאמרו שאם פחדה ולא רצתה להתנגד - בעצם היא לא יכולה להוכיח שזה היה

נגד רצונה או שהיה שימוש בכח. לכן שינוי את המלים בהרבה מדינות. כבר לא נגד רצונה ותוך שימוש בכח, אלא שהוא הכריח אותה. מסתכלים על ההתנהגות שלו ולא על ההתנהגות שלה. בעבר היו בודקים את ההתנהגות של המתלוננת. אינני יודע אם זה רציני כאן או לא.

היו"ר ש. אלוני: זה נכון גם ביחס לאיום בנשק, אז היא לא יכולה להתנגד בכח. כמו שהיה איום על תינוקה ואז היא התמסרה לו.

י. קרפ: יש סעיף "לפגיעה חמורה בגופה".

היו"ר ש. אלוני: ואם איים על תינוקה?

י. קרפ: אז זה יותר חמור. פרשו את הסעיף ככל איום עשוי להשפיע עליה להסכים.

ש. שטרן-קסן: יש אלמנט תרבותי של יחסי מין אצל קבוצות מסוימות, שהוא מלווה בתהליך של חיבה, של טקט, של מי מנוחות. ויש אלמנט שהוא די תוקפני. איך כאן נבחין אם זה דפוס תרבותי או זו תופעה אלימה?

היו"ר ש. אלוני: חוזרים לאלמנט ההסכמה.

ת. אשל: היא לא תתלונן.

ג. בר: בשבוע שעבר הגשתי ערעור על פסק-דין של אותן חייל דרוזי שאיים בנשק על תיירת ואילץ אותה להסכים. הוא קיבל ארבע וחצי שנים מאסר. הנימוק היה שבעדה הדרוזית מנדים מעשים כאלה. התיירת הדגישה שהיא סמכה על אדם שהוא במדי צה"ל והוא אמר שיראה לה דרך קצרה לשרה התעופה. בנסיבות כאלה כאשר העונש המקסימלי 20 שנה, עונש של 4,5 שנים הוא קל מדי. עוד לא נקבע תאריך לשמיעת הערעור.

ד. גולדפרב: בעצם גמרתי את הנקודות על מנות העבירה שראוי לחשוב עליהן גם כאן. יש גם התפתחות בתחום דיני הראיות. אני היגשתי לכם את הסקירה על הסיוע, לא אאריך את הדיבור, אבל כדאי בכל זאת להשמיע משהו אחרי שמיעת הדעה של לשכת עורכי הדין. קודם כל ברור שלפי הקומון לאו במקורו לא היתה דרישה לסיוע. אפשר היה להאשים אדם באונס גם בלי סיוע. זה נכנס לחוק האנגלי רק כאזהרה מהשופט למושבעים. הסיבה היא פשוטה: שם השפיטה על ידי מושבעים.

בערך בשליש מדינות הנסיה היא לבטל את הסיוע. גם בקנדה כשקיבלו את האזהרה, יש נסיה לרכבך. ברוב המדינות אף פעם לא קיבלו סיוע אפילו כאזהרה. ב-8 מדינות זו הופכת להיות דרישה אבסולוטית - אפשר להאשים אדם בלי סיוע. ראו שהתוצאה מהדרישה יותר גרועה מאשר הסכנות שהיא באה להגן עליהן.

בניו-יורק עצרו יותר מ-1000 איש על אשמת אונס ויכלו להאשים פחות מ-20. פרקליט המדינה הביא מחקר שהצביע על כך שמתוך 155 תיקים חוסר סיוע גרם לסגירת 30% תיקים או להורדת חומרת העבירה שמייחסים לנאשם.

אינני יודע אם שתיקה כהודייה, הוא לא הזכיר שבתיק אחד מצאו תלונת כוזבת או תלונת שוא, שאלה הן הסיבות העיקריות שדרישת הסיוע באה להגן עליהן.

ג. בר: חלק מהתיקים נסגרו בגלל חוסר אמון.

ד. גולדפרב: כמובן, יש מכניקה שמסננת את התיקים, אפילו אם אין דרישה לסיוע. בתיק של בן-חמו שעדנה הזכירה, אי אפשר להעמיד אותו על עבירה פחות חמורה, אם המעשה כרוך עם כוונה מינית.

בעבר התוצאה היתה שנעלו את דלתות בית המשפט בפני המתלוננות, העניקו מין חסיון לאנשים בכל מקרה שאין סיוע.

אחד הנימוקים שמביאים הוא פחד לתלונות שוא, תלונות שוא שאי אפשר לגלות אותן. לא שמענו מהמשטרה שהם מוצאים הרבה תלונות שוא על סיוע. לא כל כך קל להאשים אדם באונס. המתלוננת צריכה לגלות את עצמה לציבור, עם כל הכתם שיש בכך. אפשר להאשים אותה על תלונת שוא. אינני חושב שיש לפחד הזה הצדקה.

נימוק אחר שהיא ממציאה פנטזיה - גם זו תאוריה משנות הארבעים. הנימוק שעל זה יותר קשה להגן באשמת אונס - אינני יודע אם הוא נכון. אם מבטלים סיוע, הנאשם עומד זכאי עד שמוכיחים את אשמתו, ויש גם דרישה של הוכחה מספקת. בטעיף 56 לפקודת הראיות: דרושה הנמקה של השופט - משהו שהוא יכול לשים עליו את האצבע, על הסיבות שהחליט להאשים אדם בלי סיוע.

נוסף לזה אני רוצה להזכיר שהנטיה באמריקה היא לבטל ובקנדה לרכז. גם באנגליה החליטו לשנות את ענין האזהרה. הועדה לדיני ראיות הציעה שלא יגידו שזה מטוכן, שזה מגביל את המושבעים, אבל צריכים להתייחס לענין ברצינות ובזהירות.

יש עוד שאלה של דיני ראיות: שימוש בחקירה על העבר המיני של המתלוננת. שם היה נהוג שהסנגור חוקר את העבר המיני של המתלוננת, להוכיח כביכול שהיא הסכימה. שם היא מסכימה עם אחרים, זו הוכחה שהיא גם הסכימה כאן. רואים בדבר הזה השפלה בחינם בשביל הבחורה. זה דבר נוסף שמונע אותה להתלונן, שהיא צריכה לפתוח את כל החיים שלה לפני בית המשפט. הנטיה היא להגביל בצורה אבסולוטית. אי אפשר לשאול אלא אם כן יש קשר לאותו איש שהוא הנאשם, או אם יש שאלה של אבהות והוא יכול להוכיח שהילד לא שלה. זה הדבר השני בקשר לדיני הראיות.

יש שביקשו שינהלו את המשפט בדלתיים סגורות וגם יאסרו על פירסום השמות. ברור שפירסום או אי פירסום יעודד נשים להתלונן.

לגבי העונש: אינני חושב שיש מקום להטיל עונש מינימום. זו שאלה רחבה, מסובכת. אלא אם כן אנחנו משוכנעים ששופטים משחררים אנשים ללא עונש ראוי. עכשיו העונש המקסימלי 20 שנה. זו תהיה רמאות להגדיל את העונש, ולא לעשות תיקונים בחוק. מפני שהבעיה היא לא בכך שהשופטים מוגבלים במידת העונש.

מ. וירשובסקי: יש בארצות הברית במדינות מסוימות חובה סטוטורית של סרום של אנס מועד?

ד. גולדפרב: לא. זה היה פופולרי פעם, בלי החוק.

מ. וירשובסקי: מה המגמה?

ד. גולדפרב: יש כמה מקומות שהציעו לעשות את זה, גם טיפול של שוק חשמלי. אי אפשר לעשות זאת בלי הסכמה. ויש אפילו שטענו שההסכמה הזאת היא לא הסכמה והנטיה היא נגד זה.

ד"ר מ. הורוויץ: זה קיים בדניה, כאשר העברייין צריך להגיש בקשה. זה נעשה רק לפי המלצה של "מדיקל ליגל קאונסיל". ואז יש מקרים שאננם משתחרר ממאסר תמורת הסכמתו לניתוח. והוא נשאר מספר שנים תחת השגחה.

מ. וירשובסקי: כמה שנים זה קיים?

ד"ר מ. הורוויץ: כבר 15 שנים.

מ. וירשובסקי: יש מחקרים על נושא זה?

ד"ר מ. הורוויץ: יש, של ד"ר סטיוארט.

היו"ר ש. אלוני:

הואיל ואנחנו מתקרבים לסיכום, אני רוצה להפנות את תשומת לבכם למספר דברים: לידיה הכינה לנו אוסף של פסקי-דין, על חלק מהם עדנה רמזה. גם ד"ר סבה ביקש להופיע לפנינו. הוא, ביחוד, רוצה לדבר על חומרת העונש ועונשים מרחיקים.

אני הייתי מבקשת גם את יהודית וגם את פרקליט המדינה: כאשר אנחנו מדברים על הענין של דלתיים סגורות, יש שלש אפשרויות. מהי ההמלצה שלכם?

במקרים מסוימים אין משחררים בערובה חשוד עד שלא נגבית העדות המוקדמת. האם אתם מוכנים להמליץ שגם כאן יוכלו לגבות עדות מוקדמת, על מנת שלא לאפשר להשפיע על העדויות? אינני מתכוונת שיחזיקו אותו עד אין סוף, הוא חשוד בסך הכל.

י. קרפ:

האם אנחנו קובעים גביית עדות מוקדמת פלוס אי שיחרור בערובה, או שאיננו מתיחסים לענין שחרור בערובה ויוצרים את הכלי לחקירה מוקדמת. אנחנו לא רוצים שתעבור את הטראומה של חקירה מחדש אחרי תקופה.

היו"ר ש. אלוני:

גם זה וגם הענין של השפעה של פחד מפני קרובי משפחה. השאלה היא ברורה, אנחנו נצטרך לדון בה. הייתי מבקשת שלפי הפרקטיקה שלכם והתיחסות לעבירות חמורות אחרות תעשו דיון מוקדם.

ת. אשל:

אפשר לעשות רשימה של שאלות, כמו למשל חקירה על עברה.

היו"ר ש. אלוני:

בענין זה אמרנו שלא לעשות חקירה לא רלבנטית.

י. קרפ:

אפשר לצאת מתוך הנחה שגם היום השופטים יודעים מה זה רלבנטי ולא רלבנטי.

היו"ר ש. אלוני:

נצטרך לדבר על הענין מה סוג החקירה הרלבנטית גם בבית הדין, כמו הדוגמא שנחן דניאל. יכולים לשאול רק אם היו יחסים עם אותו איש. אני אומרת שהועדה תדון בענין זה ותקבע את עמדתה. הואיל ואתם מישמים ומבצעים חשוב שתהיה עמדה שלכם כזו או אחרת. כמי שצריך ליישם את הדברים שעמדתו בענין הזה תהיה ברורה.

ביחס להגדרת העבירה, אני כבר הבנתי מדברין, כך, שאתה נוטה לקבל את ההצעה המשולבת של לשכה עורכי הדין של כדרכה ושלא כדרכה, ושל מגע אורלי. ההצעה שלך בענין החמרה היתה רק ביחס לקטינה. לתת עונש חמור יותר לאינוס של קטינה.

ג. כך:

ובנסיון לאונס.

היו"ר ש. אלוני:

אני מדברת על סעיף 152, לחלק בין אינוס רגיל ובין אינוס. הנקודה השניה: ביחס לשתי עבירות אחרות של נסיון ושל מעשה מגונה בכח - פה יש לדון איך להתיחס למעשה מגונה בכח, אם לחלק לשתי דרגות או לא

הבעיה הנוספת שנצטרך לדון בה, אם כי פה מתגבשת עמדה שקיבלה חיצוק בפסק-הדין האחרון, בענין של עונש מינימום כן או לא. אילו היה עונש מינימום, אף שופט לא היה נותן עונש של 4 שנים. אנחנו נתבקשנו על ידי שר המשפטים להתיחס לנושא של עונש מינימום.

ג. כך:

לגבי דלתיים סגורות: יש מחשבה רק לגבי עדות המתלוננת. אני המלצתי גם לגבי כל היתר.

היו"ר ש. אלוני:

כמובן שיהיה דיון על הנושא של סיוע. האם אתה יכול להגדיר לקראת הישיבה הבאה איך היית רואה אותו, היות והנושא של סיוע לא מוגדר בחוק אלא בפסיקה. אתה הצעת לא לבטל, אבל לצמצם. זה מחייב הגדרה חדשה שהיא

חצמצם לגבי השופטים. אתה מצמצם בדברים שהיום נדרש בהם סיוע על פניו. הואיל וזה שינוי מצב, זה מחייב הגדרה. אנחנו נדון באופן כללי על ביטול סיוע או שינוי סיוע לדבר מה, או השארת סיוע באותן נקודות.

לידיעת החברים והנוכחים, אנחנו לא עובדים תחת לחץ, אבל אני רוצה שתדעו ששר המשפטים פנה וביקש שאנחנו נקדם את הדיון ואת המסקנות ככל האפשר, מפני שיש בדעתו להביא תיקונים בעין. הואיל ואנחנו מעוניינים שתעשה פעולת חקיקה בהתאם, זה מה שיצדיק את כל עבודת הועדה, אני מפנה את הדברים לתשומת ליבכם. אנחנו נשתדל להתיחס אל הדברים בקצב מואץ יותר.

הישיבה ננעלה בשעה 14.15